

Uusittu suotyypipiopas

LAINE, JUKKA & HARRI VASANDER (2005). *Suotyypit ja niiden tunnistaminen*. 110 s. Metsäkustannus, Hämeenlinna.

Suotyypit ja niiden tunnistaminen on uudistettu ja täydennetty versio samojen tekijöiden vuonna 1990 ilmestyneestä kirjasta *Suotyypit*. Edeltäjänsä tapaan teos on kenttäkäyttöön suunniteltu pehmeäkantinen opas, jonka tarkoituksena on auttaa tunnistamaan suotyyppejä maas-

tossa. Tämä ilmenee kirjan rakenteessa siten, että kuvia suotyypeistä ja niiden tunnuskasveista on runsaasti. Tekstiä on melko vähän, ja se keskittyy kunkin suotyypin oleellisten piirteiden tunnistamiseen.

Kirja noudattaa pääpiirteissään perinteistä suomalaista suotyypiluokittelua luonnontilaisten soiden kohdalla. Koska kyseessä on etenkin käytännön suometsätieteelliseen käyttöön laadittu opas, on luonnontilaisten soiden suotyyppejä otettu mukaan melko vähän eli 31. Ojitettu-

jen soiden kohdalla esitetään aikaisempia huomattavasti yksinkertaisempi luokittelu. Sen perustana ovat kangasmetsätyyppeihin rinnastettavat turvekangastyypit. Menetelmän mukaan kukin ojitettu suokasvillisuuskuvio luokitellaan sen kangasmetsätyypin mukaan, mitä kohti kuvio alkaa todennäköisesti kehittyä. Turvekangastyyppejä on nimetty seitsemän, ja ne kaikki on kuvattu oppaassa.

Kutakin suotyyppiä kuvataan oppaassa yhden tai kahden sivun verran. Usein on mukana sekä maisemakuva suotyypistä että lähikuva sille tyypillisistä kasveista. Kuvia on hankittu monista harvinaisistakin suotyypeistä, mutta ei sentään kaikista. Kuvat ovat korkeatasoisia neliväriskuvia. Kaavioita ja taulukoita on mukana melko vähän. Hyödyllinen on sivun 17 taulukko, jossa opastetaan tunnistamaan korpjen ja rämeiden suotyyppejä niiden tunnusomaisten kasvilajien tai kasviryhmien esiintymisen ja runsausasteen mukaan. Tunnusomaisia kasvilajeja on taulukkoon valittu vähän, mikä lienee tietoinen valinta liiallisen monimutkaisuuden välttämiseksi. Avosoista ei vastaavaa taulukkoa ole esitetty, ilmeisesti koska se olisi väistämättä tullut pidemmäksi ja monimutkaisemmaksi. Suotyyppien välisiä suhteita kuvataan tavalliseen tapaan kaavioilla. Sivun 17 kaavio, joka kuvaa puustoisten suotyyppien suhteita, on hieman vaikeaselkoinen nuolineen ja osittain päällekkäin menevine väripaneeleineen. Selittävä kuvateksti olisi voinut olla paikallaan. Sivun 43 avosoita ja sekatyyppejä kuvaava kaavio on selkeämpi.

Kirjan lopussa on lyhyesti selitetty turvelajit, jotka Suomessa jakautuvat rahkaturpeiden ja saraturpeiden pääluokkiin. Pari hyvää värivalokuvaa turvenäytteistä olisi voinut

auttaa myös turvetyyppien tunnistamisessa. Lopussa on myös hyödyllinen lista soiden luokitusta käsittelevästä kirjallisuudesta, oppaassa käytettyjen kasvilajien nimistä sekä suotyyppien nimistä. Kirjallisuuslistassa kiinnittää huomiota, että mukaan on valittu E. Wainion tutkimus Koillis-Suomen suokasvillisuudesta vuodelta 1878. Tähän kirjajahvinaisuuteen ei liene moni nykyinen suomalainen suoharrastaja tutustunut. Suotyyppien nimilista on erittäin hyödyllinen, koska kunkin suotyypin nimi on esitetty suomen lisäksi englanniksi, ruotsiksi ja saksaksi. Varsinkin englanninkielinen nimistö on arvokas kaikille, jotka joutuvat käyttämään Suomen suotyyppien nimiä kansainvälisissä yhteyksissä.

Kirjan mukana ostajalle tulee CD-ROM -levy. Levyllä esitellään suotyyppejä ja niiden tunnuskasvistoa sekä tekstin että runsaan kuvituksen avulla. Teksti on kätevästi linkitetty kuviin. Kuvia on kiitettävästi hankittu eri suotyypeistä Pohjois-Suomen tavallisimmat suotyypit mukaan lukien. Mukana on kuvia myös sellaisista suotyypeistä kuten koivulettokorpi, josta ei ole kuvaa itse oppaassa.

KIRJALLISUUS

Wainio, E. (1878). *Kasvistonsuhteista Pohjois-Suomen ja Venäjän-Karjalan rajaseuduilla*. 160 s. + 58 liitettä. Akateeminen väitöskirja. J.C. Frenckell'in & Pojan kirjapaino, Helsinki.

HEIKKI SEPPÄ
Geologian laitos,
Helsingin yliopisto